

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15269

Tarih : 04.12.2025

10/3479

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Suriye’de Esad rejiminin devrilmesinin ardından başlayan yeni süreç, ülkedeki etnik ve dini topluluklar açısından ağır sonuçlar yaratmış; Arap Alevileri, Kürtler, Dürziler ve kadınlar başta olmak üzere geniş kesimler sistematik dışlanma, şiddet, hak ihlalleri ve katliamlarla karşı karşıya bırakılmıştır. Özellikle batıda Alevilerin yoğun yaşadığı sahil kentlerinde halkların hâlâ korku içinde yaşadığı, kaçınılma ve işkence sivil infazların sürdüğü yönünde haberler her gün artmaktadır.

Suriye’de, Alevi yerleşim yerlerinde yaşanan bu olaylar, hedefli ve örgütlü bir şiddet dalgasının sonuçlarıdır. Alevi halkı, ne yazık ki, sadece inançları ve kimlikleri nedeniyle hedef alınmış, masum insanlar hayatını kaybetmiştir. Türkiye hükümeti, Suriye’de yaşanan bu insanlık dışı olayların acilen durdurulması için TBMM nezdinde aktif rol almalıdır. İktidarın BM ve DSÖ gibi uluslararası insan hakları kuruluşlarının harekete geçmesi için çağrı yapması ve TBMM’de kurulacak bir komisyon ile Suriye’ye de Alevilerin katledildiği bölgelerde yerinde inceleme yapabilmesi ve yaşananların tüm yönleriyle açığa çıkarılması amacıyla Anayasa’nın 98., TBMM İç tüzüğü’nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması Komisyonun kurulmasını arz ederim. (04.12.2025)

Celal FIRAT
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Suriye’de özellikle Alevilere yönelik saldırılar Mart 2025’ten itibaren yoğunlaşmış; bağımsız insan hakları kuruluşları, binlerce Alevi sivilin yaşamını yitirdiğini, işkence, toplu infaz, zorla göç, kutsal mekânlara saldırı, tarım alanlarının ve mülklerin yakılması gibi ağır ihlallerin planlı ve sistematik bir hal aldığını ortaya koymuştur. Aralarında çok sayıda kadın ve çocuğun bulunduğu bu siviller hedef gözetilerek ortadan kaldırılmakta, yerinden edilmekte ve yaşadıkları alanlar yağmalanmaktadır.

“Suriye İnsan Hakları Gözlemevi” SOHR’un belgelerine göre, Esad rejiminin devrilmesinden bu yana Suriye genelinde 11.226 kişi hayatını kaybetmiştir. Ölenlerin 8.654’ü sivilidir; bunların 487’si çocuk, 657’si kadındır ve 3.059 sivil yargısız infaz edilmiştir.

SOHR’un 27 Mart 2025 tarihli raporunda Lazkiye, Tartus, Hama ve Humus kırsalında Alevilere yönelik 62 katliam gerçekleştirildiğini; aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu en az 1.659 Alevi sivilin yaşamını yitirdiğini göstermektedir. Ayrıca 5 Haziran–31 Ekim tarihleri arasında yalnızca Humus’ta en az 40 Alevi sivil öldürülmüştür. Son olarak 23 Kasım tarihinde Humus’un mahallelerinden Lazkiye, Tartus ve Hama kırsalına uzanan geniş bir hatta Alevi nüfusa yönelik saldırılar kesintisiz biçimde sürmektedir. Evlerin yakılması, sivillerin öldürülmesi, kadın ve çocukların kaçırılması ve barışçıl gösterilere ateş açılması; Alevi kimliğinin bilinçli bir hedef hâline getirildiğini ortaya koymaktadır. 25 Kasım’da on binlerce kişinin katıldığı protestolara yapılan saldırıda 5 kişinin hayatını kaybetmesi ve çok sayıda kişinin yaralanması da bu şiddetin rastlantısal değil, doğrudan iktidarın kararıyla yürütülen örgütlü bir politikanın ürünü olduğunu göstermektedir.

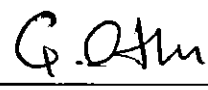
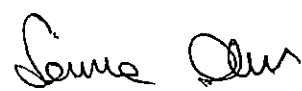
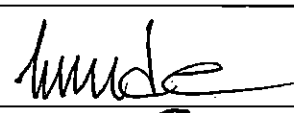
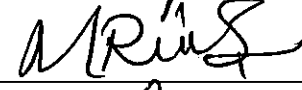
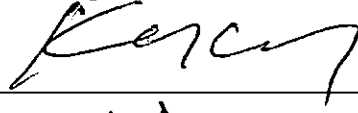
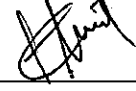
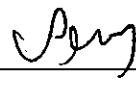
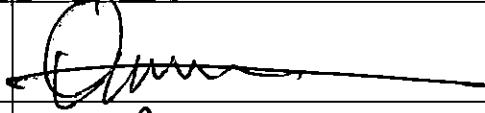
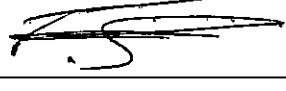
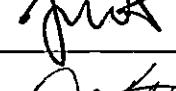
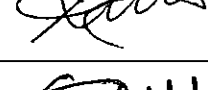
Bu vahşet yalnızca sahil hattında değil; Şam dahil ülkenin birçok kentinde ve kırsal bölgelerinde de sürmektedir. Alevi köyleri basılmakta, kutsal mekânlar, türbeler ve inanç merkezleri yakılıp yıkılmakta; hizmet eden kişiler infaz edilmektedir. Bu tablo tartışmasız biçimde insanlığa karşı suç niteliğindedir.

Bu gerçeklik bütün çıplaklığı ile ortada iken Suriye’de yaşanan saldırıların bir kısmı bazı medya organları tarafından çarpıtılarak sunulduğu gözlenmektedir. Aleviler bütünüyle “Esad yanlısı” veya “rejim artığı” gibi gerçeklikle ilgisi olmayan ifadelerle hedef hâline getirilmektedir. Oysa Baas rejiminin birçok unsuru hâlen mevcut Şam yönetimiyle çalışmakta olup, tarihte yaşananların faturası Alevilere çıkarılamaz. Bu yaklaşım doğrudan katliamı meşrulaştırmaya hizmet etmektedir.

Bugün Suriye’de yaşananlar yalnızca Alevi halkını değil, Türkiye’de ve dünyada yaşayan tüm Alevi toplumunu derinden yaralamakta; Koçgiri, Dersim, Maraş, Çorum ve Sivas katliamlarının acı hafızasını yeniden canlandırmaktadır.

Lazkiye, Tartus, Hama ve Humus'ta tanıklık edilen bu katliamlar, 2011'den bu yana süren iç savaşın sona ermediğini açık biçimde ortaya koymaktadır. Dünya kamuoyu, tarihin en büyük Alevi katliamlarından birine seyirci kalmaktadır. HTŞ yönetimi derhal bu saldırıları durdurmalı; Alevilerin meşru, insani ve demokratik taleplerini tanımalı; zorla yerinden etme politikalarına son vermelidir. Tüm bu nedenlerle Türkiye hükümeti derhal diplomatik ve siyasi girişimde bulunmalı, BM ve uluslararası mekanizmaları harekete geçirmelidir. Kurulmasını talep ettiğimiz Araştırma Komisyonu katliam bölgelerinde yerinde inceleme yapılmalıdır.

DEM Parti olarak 2011'den bu yana Suriye'de tüm halkların eşit temsil edildiği, farklılıkların tanındığı, demokratik ve âdem-i merkeziyetçi bir siyasal çözümün savunucusu olduk. Bugün yaşanan katliamlar, bu yaklaşımın ne kadar hayati olduğunu bir kez daha göstermektedir. Suriye'de kalıcı barışın ve toplumsal huzurun yolu, Alevilerin, Kürtlerin, Dürzilerin, kadınların ve tüm halkların eşit yurttaşlık temelinde ortak bir anayasal çözümde buluşmasından geçmektedir. Suriye'de Alevi halkına yönelik bu sistematik vahşetin tüm boyutlarıyla ortaya çıkarılması, insanlık dışı vahşi işkencelerin ve toplu infazların bir an önce durdurulması için TBMM'de oluşacak bir heyetin acilen özellikle Alevilerin katledildiği bölgelerde inceleme yapabilmesi amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını çok önemli ve gerekli görmekteyim.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	